Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Anixeta Gereñu Odria

Legazpi, Gipuzkoa
(1922-2019)

Aurkibidea

Biografia

1922an jaio zen Brinkolako Guriditegin, Liñapitxikiko kaxetan. Aita trenbideetako langilea zen eta horregatik bizi ziren kaxetan. Ama oñatiarra zen eta berak ere trenei seinaleak egiten lan egiten zuen. Anixeta 5 anai-arrebatan zaharrena zen. Eskolan Brinkolako Telleriarten eta ondoren Zumarragako mojetan ibili zen. 14 urte zituela, Nikasio Lasa harakinaren etxean hasi zen neskame lanetan. Neskametzak diru-iturri urria zuela-eta, lantegian hasi zen lanean, "Peinetería de Ubaldo Segura"n, hain zuzen. Bertan orraziak egiten ziren eta Anixetak orraziak egiteko plakak egiten zituen. Lantegiko nagusiak, Ubaldok, Anixeta eraman ohi zuen etxera neskame lanetara. 9 urtez aritu zen lantegi horretan lanean. 27 urterekin Arabako Salinas de Añanan jaiotako Julian Pinedorekin ezkondu zen eta 3 alaba izan zituzten.

Zintak

LGA-035

- **Proiektua**: Legazpiko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Otegi, Aitziber
- **Data**: 2010-07-01
- **Iraupena**: 70 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Otegi, Aitziber

Pasarteak

1. Legazpiko tren-geltokiko kaxetan jaioa

- **Erref**: LGA-035/001
- **Iraupena**: 0:01:37. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Trenbideko langileak

Laburpena:
Bere burua aurkezten du. Brinkolako Gureitegi auzoko treneko etxetxoan jaio zen. Aita eta aitona trenbideetako langileak izan ziren, eta ama trenei bidea ematen aritzen zen. Aitona izan zen lehenengoa erretiroa kobratzen.

2. Tren-geltokiko etxetxoa

- **Erref**: LGA-035/003
- **Iraupena**: 0:01:39. **Hasi**: 00:03:10. **Bukatu**: 00:04:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Trenbideko langileak

Laburpena:
Bere jaiotze-lekua deskribatzen du. Amak farola edo eta banderaz trenei seinaleak egiten zizkien. Komun eta urik gabe egon ziren denbora luzez.

3. Arropak garbitzeko lixiba

- **Erref**: LGA-035/004
- **Iraupena**: 0:03:06. **Hasi**: 00:04:49. **Bukatu**: 00:07:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:
Arropak garbitzeko lixiba nola egiten zuten azaltzen du. Hamabostean behin egiten zuten, eta xaboia etxean egin ohi zuten garai hartan seboarekin. Arropak errekako harrien kontra astindu eta xaboitu egiten zituzten.

4. Brinkolako eskolan 14 urtera arte

- **Erref**: LGA-035/006
- **Iraupena**: 0:02:24. **Hasi**: 00:08:27. **Bukatu**: 00:10:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
14 urtera arte Brinkolako eskolan ibili zen. Neska-mutilek elkarrekin ikasten zuten. Apaiza izan zuten lehenengo maisu, eta gerora maistra izan zuten. Erdaraz ikasteagatik "baleak" deituriko sariak ematen zizkien apaizak. Euskaraz ikasten zuten, etxekoek ez zekiten erdaraz. Maistraren aipamena egiten du.

5. Etxetxoan bizitzeagatik trena dohainik

- **Erref**: LGA-035/008

- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 00:11:16. **Bukatu**: 00:13:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Trenbideko langileak

Laburpena:
Brinkolako eskola utzi eta gero, Zumarragako mojetan ikasi zuen. Trenez joaten zen, tren-geltokiko etxetxoan bizitzeagatik dohainik zuten trena.

6. Jaunartzerako prestaketak eta ondorengo ospakizuna

- **Erref**: LGA-035/009
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:13:03. **Bukatu**: 00:14:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:
Mojekin askotan errezatu behar izaten zuten. Jaunartzea egiteko, Legazpiko bikarioarengana joan behar izaten zuten dotrina ikastera. Jaunartzeko ospakizuna nolakoa izaten zen azaltzen du.

7. Umezain Legazkiko Nikasiorenean

- **Erref**: LGA-035/010
- **Iraupena**: 0:02:36. **Hasi**: 00:14:32. **Bukatu**: 00:17:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:
14 urterekin Legazpiko Nikasioren harategira joan zen; bertan, umeak zaindu eta etxeko garbiketak egiten zituen. Legazpiko garbitegiaren aipamena eta arropak eramateko zinkezko ontziak.

8. Jolastokirik ez eta apeaderoan eta plazan umezain

- **Erref**: LGA-035/012
- **Iraupena**: 0:02:09. **Hasi**: 00:17:31. **Bukatu**: 00:19:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:
Neskame egon zen lekuan bi ume zaindu zituen. Geraleku aldera eramaten zituen umeak eta han entretenitzen zituen; ez zegoen jolaslekurik, eta plazan elkartzen ziren. Zaindu zituen haurrak jaiotzen ikusi zituen.

9. Fardelaren ordez trapua

- **Erref**: LGA-035/013
- **Iraupena**: 0:01:25. **Hasi**: 00:19:40. **Bukatu**: 00:21:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Haurrak zaindu eta hezi

Laburpena:
Garai hartan ez zegoen haurrentzako fardelik eta trapuekin edota Frantziatik ekartzen zuten plastikozko beste sistema batekin moldatzen ziren.

10. Haurren garbiketa arraska eta baldeetan

- **Erref**: LGA-035/014
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:21:05. **Bukatu**: 00:22:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Beste aurrerapen batzuk

Laburpena:
Umeak baldeetan bainatzen ziren; Anixetak, haurrak izan zituenean, terreinan garbitzen zituen, arraskan jarrita. Lehenengo garbigailua haurrak izan zituenean erosi zuen, eta makina hark xaboitu bakarrik egiten zuen.

11. Brinkolatik Legazpiko orrazi-lantegira lanera oinez.

- **Erref**: LGA-035/015
- **Iraupena**: 0:02:56. **Hasi**: 00:22:34. **Bukatu**: 00:25:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Urola Goierriko lantegiak

Laburpena:
Neskametza amaitutakoan, Legazpiko orrazi-lantegian hasi zen lanean. Lantokia deskribatzen du, oinez joaten zen lantokira Brinkolatik. Lantegiko nagusiaren aipamena. Lantegian lan gutxi zenean, nagusiaren etxera joaten zen lanera.

12. Orrazi-lantegiko zereginak

- **Erref**: LGA-035/016
- **Iraupena**: 0:03:57. **Hasi**: 00:25:30. **Bukatu**: 00:29:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Urola Goierriko lantegiak

Laburpena:
Orrazi-lantegian "esnelit"ezko plakak egiten zituzten, eta horrekin orraziak eta botoiak egiten zituzten, besteak beste. Azidoarekin lan egiten zuten eta ez zuten inongo babesik izaten. Legazpiko botoi-lantegira eta kanpora saltzen zituzten produktuak.

13. Orrazi motak

- **Erref**: LGA-035/017
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 00:29:27. **Bukatu**: 00:30:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:
Orrazi mota ugari aipatzen ditu. Kolorea emateko, kimiko batek egiten zituen nahasketak. Etxetik eramaten zuten bata erabiltzen zuten arropa ez zikintzeko.

14. Lan-istripuak zirenean, zer?

- **Erref**: LGA-035/019
- **Iraupena**: 0:02:37. **Hasi**: 00:34:27. **Bukatu**: 00:37:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:
Lantokian izandako istripu txiki baten aipamena egiten du. Ez zuten botikinik eta zerbait gertatuz gero, Patrizio Etxeberriarenera eramaten zituzten. Lantokia deskribatzen du.

15. Diru gutxi irabazi, baina hura etxean entregatu

- **Erref**: LGA-035/020
- **Iraupena**: 0:01:36. **Hasi**: 00:37:04. **Bukatu**: 00:38:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:
Orrazi-lantegian, neskame izanda baino gehiago irabazten bazen ere, soldata baxua izaten zuten. Irabazitako dirua etxean entregatzen zuen.

16. Sakamantekasen kontuak

- **Erref**: LGA-035/023
- **Iraupena**: 0:00:44. **Hasi**: 00:41:23. **Bukatu**: 00:42:07

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:
Etxean sarritan kontatu ohi zizkieten ipuin eta pasadizoak, eta horietako bat "Sakamantekas"en ipuina zen. Beldurtzeko kontatzen zitzaien.

17. Hiru-lau tren egunean zehar

- **Erref**: LGA-035/024
- **Iraupena**: 0:02:30. **Hasi**: 00:42:07. **Bukatu**: 00:44:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:
Egunean zehar 3-4 tren pasa ohi ziren, jakinekoak izaten ziren. Errail bazterretik joaten ziren oinez etxera, eta Zegamara joateko tunela oinez pasatzen zuten. Trenak nolakoak izaten ziren azaltzen du. Oñatik lagunduta jarri omen zen estazioa Brinkolan.

18. Brinkola eta Oñati arteko autobusa

- **Erref**: LGA-035/025
- **Iraupena**: 0:00:47. **Hasi**: 00:44:37. **Bukatu**: 00:45:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak

Laburpena:
Autobusa izaten zen Brinkola eta Oñati bitartean; esnea saltzera eta mandatari-lanetara joaten zirenentzat ondo etortzen zen.

19. Klase ugaritako tren-txartelak

- **Erref**: LGA-035/026
- **Iraupena**: 0:02:21. **Hasi**: 00:45:24. **Bukatu**: 00:47:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Trenbideko langileak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:
Treneko txartelak, klasearen eta diruaren arabera desberdinak izaten ziren. Tren ugari aipatzen ditu. Treneko ateek krisketa eta eserleku gogorrak, egurrezkoak, izaten zituzten. Txartelak zulatzen txartel-zulatzaileak ibiltzen ziren.

20. Tren-istripuak

- **Erref**: LGA-035/027
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:47:45. **Bukatu**: 00:49:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:
Aita treneko errailak konpontzen aritzen zen. Gertatutako istripuak aipatzen ditu.

21. Brinkolako baserriak

- **Erref**: LGA-035/028
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:49:03. **Bukatu**: 00:50:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Brinkolako baserrien aipamena, izendatu egiten ditu.

22. Errazionamendua, ogi-gosea eta gerrako ihesa

- **Erref**: LGA-035/029
- **Iraupena**: 0:02:52. **Hasi**: 00:50:18. **Bukatu**: 00:53:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Gerra garaian ogi-gosea izan zuten; errazionamendua zegoen. Nazionalak herrira sartu zirenean, lagun batek ihes nola egin zuen kontatzen du. Herritik jende ugarik ihes egin zuen.

23. Irin-zakuak trenetik bota inork ez konfiskatzeko

- **Erref**: LGA-035/030
- **Iraupena**: 0:02:16. **Hasi**: 00:53:10. **Bukatu**: 00:55:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Ama baserrietara joaten zen eta lagunek garia eta artoa ematen zizkioten, besteak beste. Estraperloan joaten zen ama irina eta beste zenbait jaki etxera eramateko. Geltokira iritsi aurretik irin-zakuak trenetik botatzen zituzten ez konfiskatzeko.

24. Festetako "gonbidautza", erromeriak eta zinema

- **Erref**: LGA-035/032
- **Iraupena**: 0:02:31. **Hasi**: 00:57:01. **Bukatu**: 00:59:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Brinkolako jaiak San Agustinetan izaten ziren eta baserrietan "gonbidautza" egiten zen. Zinemara Zumarragara joaten ziren. Mendiko erromerietara oinez joaten ziren, Santa Marinara, besteak beste.

25. Brinkolan, zentro errepublikanoa eta batzokia

- **Erref**: LGA-035/033
- **Iraupena**: 0:01:09. **Hasi**: 00:59:32. **Bukatu**: 01:00:41
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Alderdien egoitzak

Laburpena:
Brinkolan bi taberna zeuden: goikoan, zentro errepublikanoa zegoen; eta behekoan, batzokia. Ikurrina jarri nahian borrokan ibili zirenekoa kontatzen du.

26. Arrosarioa errezatzea ezinbestekoa

- **Erref**: LGA-035/034
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 01:00:41. **Bukatu**: 01:02:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Brinkolan San Agustin eta Telleriarten San Juan zituzten santuak. Arrosarioa errezatzera joaten ez baziren, bekatu larria izaten zen, baita dantza-lotua ere. Anekdota bat kontatzen du.

27. Brinkolako hizketa eta euskara batua

- **Erref**: LGA-035/037
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 01:07:35. **Bukatu**: 01:09:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:
Brinkolako hizketa eta gaur egungo euskara batuaren aipamena. Anai-arreba eta lagunekin hika hitz egiten zuten. Ohitura handia izaten zen hizketan erdal kutsuko hitzak sartzea.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-27

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com